

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол від № 5 від 21.03.2022 року

Голова Приймальної комісії

_____ Віктор ОГНЕВ'ЮК

ПРОГРАМА

фахового випробування з фінансів, банківської справи та страхування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма: 072.00.01 Фінанси і кредит
На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри фінансів та економіки

Завідувач кафедри _____ Ольга СОСНОВСЬКА

КИЇВ – 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахових випробувань з фінансів, банківської справи та страхування (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління на основі освітньо-професійної програми 072.00.01 Фінанси і кредит першого бакалаврського рівня вищої освіти.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Метою фахового випробування є перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів і відповідності її вимогам підготовки студента II курсу спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Фахове випробування проводиться за основними дисциплінами навчального плану підготовки абітурієнтів на основі освітньо (освітньо-кваліфікаційного) рівня вищої освіти, освітньо-професійного рівня фахової передвищої освіти здобутого за іншою спеціальністю.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на другий курс спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Фахове випробування проводиться у формі тестування, що здійснюється протягом 60 хвилин в системі електронного тестування Університету (освітнє середовище Moodle), що дозволить оцінити рівень підготовки абітурієнта та визначити його можливості для навчання на спеціальності. Фахове випробування передбачає відповідь на 30 тестових завдань закритого типу простої множинної форми: у кожному завданні потрібно вибрати одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих. Тестові завдання охоплюють весь зміст програми і добираються випадковим чином.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Предмет науки про фінанси. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів: розподільча та контрольна. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту.

Тема 2. Основні показники обсягів національного виробництва

ВВП та ВВП – основні показники системи національних рахунків. Особливості обчислення ВВП (ВВП): поняття кінцевого та проміжного

споживання, вимір у поточних цінах за рік, національна приналежність виробників.

Методи обчислення ВВП.

Номинальний і реальний ВВП. Індекс цін споживчих товарів, індекс цін інвестиційних товарів, індекс цін промислових товарів. Дефлятор ВВП. Аналіз динаміки реального ВВП.

ВВП та економічний добробут. ВВП на душу населення.

Тема 3. Ринок капіталу

Поняття та складові ринку капіталу. Інструменти ринку грошей, кредитного та фондового ринку.

Процентний дохід на капітал. Ціна позичкового капіталу. Рівноважна норма проценту. Лізинговий капітал.

Прості та складні відсотки.

Поняття дисконтування. Дисконтований дохід. Механізм дисконтування прибутку. Дисконтування вартості цінних паперів. Дисконтування ефективності нових інвестицій. Визначення доцільності інвестування ресурсів шляхом дисконтування капіталу і доходу.

Тема 4. Фінанси підприємств та організацій

Сутність фінансів підприємства, принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Капітал підприємства.

Поняття та класифікація інвестицій. Показники оцінки інвестицій.

Класифікація та елементний склад витрат підприємства. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків.

Фінансові ресурси. Власні й залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

Тема 5. Економіка підприємства

Суть та видова класифікація основних фондів. Фізичне (матеріальне) та моральне (економічне) спрацювання основних фондів. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації: прямолінійний, зниження залишкової вартості, прискореного зниження залишкової вартості, кумулятивний, виробничий. Система показників відтворення, оснащеності та ефективності використання основних фондів.

Структура та класифікації оборотних засобів підприємства. Елементний склад оборотних фондів. Сутнісна характеристика фондів обігу, їх функціональна та елементна структура.

Основні показники рівня ефективності використання оборотних коштів.

Нематеріальні ресурси підприємства. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства. Елементний склад нематеріальних активів.

Поняття оплати праці. Основна і додаткова заробітна плата. Складові тарифної система: тарифна ставка, тарифна сітка, тарифно-кваліфікаційний довідник, схема посадових окладів. Основні форми та системи оплати праці.

Тема 6. Бюджетно-податкова політика

Сутність і функції податків. Класифікація податків. Види податків. Податкова система: поняття, основи та принципи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України. Інструменти бюджетно-податкової політики.

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Джерела формування доходів державного бюджету. Бюджетні дефіцити та надлишки, структурний та циклічний дефіцити державного бюджету. Способи фінансування дефіциту державного бюджету, їх переваги та недоліки.

Тема 7. Гроші та грошовий обіг

Походження і суть грошей. Роль грошей в ринковій економіці. Види грошей. Функції грошей. Організація грошового обігу. Складові пропозиції грошей. Грошова маса та грошова база.

Банківська система: структура та склад. Функції Національного банку. Види комерційних банків. Функції та операції комерційних банків. Створення грошей системою комерційних банків. Грошовий мультиплікатор.

Грошовий ринок та механізм встановлення рівноваги на грошовому ринку.

Монетарна політика: цілі та види монетарної політики, інструменти монетарної політики.

Складові елементи національної валютної системи. Суть і види валют. Міжнародні валютно-фінансові організації.

Грошова система України. Поняття грошової системи та її елементи.

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ.

Тема 8. Форми і види кредиту

Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту в ринковій економіці. Суб'єкти і об'єкти кредитних стосунків. Кредитна політика держави. Державний кредит. Функції кредиту. Основні форми кредиту: банківський, комерційний, споживчий, державний, міжбанківський, міжнародний. Види кредиту. Принципи кредитування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Біла О.Г., Чуй І.Р. Фінанси: навч. посіб. Львів: “Магнолія 2006”, 2021. 375 с
2. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С.В. Качула, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, О.В. Добровольська, Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
3. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. К.: Знання України, 2019. 567 с.
4. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
5. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
6. ЕКОНОМІКС. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: Волиньполіграф, 2021. 320 с.
7. Іванчук Н.В. Гроші та кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2021. 332 с.
8. Козакова О.М. Макроекономіка : підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон : Олді-плюс, 2019. 428 с.
9. Мікроекономіка/ М. Рудий, В. Жебка. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
10. Фінанси підприємств: підручник / О.Б. Курило, Л.П. Бондаренко, О. І. Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

Додаткова

1. Вовчак О. Д., Бучко І. Є., Костак З. Р. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
2. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с.
3. Євдокімова М.О. Гроші та кредит: навч. посібник / М.О. Євдокімова. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Х., 2020. 343 с.
4. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник 3-є видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
5. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
6. Нікола С.О. Фінанси підприємств : навч. посіб. ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2020. 206 с.

7. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В.Л. Андрушенка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.

8. Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 592 с.

9. Фінанси: підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.

10. Шкварчук Л.О. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування»: навчальний посібник. Львів: Простір-М, 2019. 232 с.